

HOẠT ĐỘNG THEO NHÓM TRONG GIỜ TIẾNG ANH CHO SINH VIÊN NĂM THỨ NHẤT Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHỐI KỸ THUẬT

Bùi Thúy Hồng

Trường Đại học Giao thông vận tải

Ngày nhận: 20/4/2016

Ngày sửa chữa: 26/5/2016

Ngày xét duyệt: 22/6/2016

Tóm tắt:

Hoạt động theo nhóm là một hình thức làm việc rất hiệu quả cho các sinh viên học Tiếng Anh. Tuy nhiên, sinh viên năm thứ nhất tại các trường đại học kỹ thuật chưa quen với các hoạt động tập thể và chưa có thái độ đúng đắn cũng như chưa có kỹ năng cần thiết để học theo nhóm hiệu quả. Bài báo này giới thiệu những đề xuất giúp giáo viên hướng dẫn cho sinh viên các kỹ năng và thái độ đúng khi hoạt động theo nhóm nhằm nâng cao hiệu quả bài giảng và các bài luyện trong giờ Tiếng Anh.

Từ khóa: Hoạt động theo nhóm, Giờ học Tiếng Anh, Sinh viên khối kỹ thuật.

1. Đặt vấn đề

Hoạt động theo nhóm là một hình thức làm việc nhóm rất có hiệu quả và đã được áp dụng đối với các sinh viên học ngoại ngữ ở nhiều nước trên thế giới và đang được đưa vào sử dụng phổ biến hơn ở Việt Nam. Chúng tôi lựa chọn sinh viên năm thứ nhất tại các trường Đại học khối kỹ thuật để áp dụng phương pháp hoạt động theo nhóm vì đối tượng người học này hầu hết chưa có kỹ năng giao tiếp Tiếng Anh do chương trình học ở các trường trung học phổ thông chưa chú trọng đến giao tiếp. Ngoài ra, các em sinh viên năm thứ nhất khối kỹ thuật cần cải thiện kỹ năng giao tiếp Tiếng Anh theo yêu cầu chuẩn hóa ngoại ngữ và phát triển theo đường hướng giao tiếp. Hơn nữa, với đặc thù là các lớp ngoại ngữ tại các trường ĐH khối kỹ thuật thường đông, người dạy không thể quan tâm cụ thể đến từng người học nên hoạt động theo nhóm giúp các em sinh viên thứ nhất - những người chưa quen với các hoạt động tập thể - hình thành thái độ đúng đắn và kỹ năng cần thiết đối với các hoạt động này để phát triển tối đa khả năng giao tiếp.

2. Giải quyết vấn đề

2.1. Khái niệm về hoạt động theo nhóm

Nguyễn Bảo Ngọc và Hà Thị Đức. (2001: 56) đã đưa ra định nghĩa về hình thức học tập theo nhóm như sau: “*Hình thức học tập theo nhóm tại lớp là hình thức dạy học có sự kết hợp tính tập thể và tính cá nhân, mà trong đó học sinh trong nhóm dưới sự chỉ đạo của giáo viên trao đổi những ý tưởng, nguồn kiến thức với nhau, giúp đỡ hợp tác với nhau trong việc lĩnh hội tri thức, hình thành kỹ năng, kỹ xảo. Từng thành viên trong nhóm không chỉ có trách nhiệm với việc học tập của mình mà còn có trách nhiệm quan tâm đến việc học tập của các bạn khác trong nhóm*”.

Như vậy đặc trưng của hình thức học tập theo nhóm là sự tác động trực tiếp giữa học sinh với nhau, cùng phối hợp hoạt động của họ. Đặc trưng này bị thiếu nếu lớp đông mà người dạy không bao quát được cả lớp và thiếu đi sự tiếp xúc thường xuyên giữa giáo viên và sinh viên nhưng khi áp dụng hoạt động theo nhóm giáo viên có thể tham gia vào hoạt động của từng nhóm riêng rẽ và gần gũi với người học hơn.

2.2. Ý nghĩa của việc hoạt động theo nhóm

- Tạo nên môi trường học tập mà trong đó có sự hợp tác, trao đổi, giúp đỡ, tương trợ giữa các thành viên trong nhóm với nhau.
- Tạo nên không khí cởi mở, cảm thông, tự do trao đổi những vấn đề học tập và một bầu không khí hòa hợp cộng đồng.
- Hình thành tinh thần trách nhiệm đối với tập thể cho từng thành viên của nhóm.
- Giúp hình thành thói quen làm việc tự giác, không cần kiểm soát.
- Giúp hình thành kỹ năng tổ chức, giao tiếp, thói quen tự đánh giá vì có điều kiện để thường xuyên so sánh các kết quả của cá nhân.
- Giúp hình thành tính tích cực nhận thức và sự thích ứng nhanh chóng với nhịp điệu làm việc cùng nhau.

Theo Jung, C. (2004:37), riêng đối với việc giảng dạy ngoại ngữ, hoạt động theo nhóm có một số ưu thế như sau:

- Khuyến khích sinh viên yếu kém tích cực sử dụng ngôn ngữ đích để giao tiếp với các thành viên khác trong nhóm.
- Hạn chế việc sử dụng tiếng mẹ đẻ bằng cách các giáo viên đi quan sát hoạt động của từng nhóm và nhắc nhở người học chú ý cố gắng sử dụng Tiếng Anh để thể hiện ý tưởng cá nhân.

- Tạo điều kiện để giáo viên nắm bắt được sở thích, động lực học tập, thái độ, khả năng, điểm mạnh và điểm yếu của cá nhân sinh viên.

Từ những quan điểm đó, chúng tôi cho rằng đây là một hình thức học rất thích hợp đối với những lớp ngoại ngữ có quy mô lớn như ở các trường Đại học khối kỹ thuật như ở Việt Nam.

2.3. Đề xuất về áp dụng hình thức học tập theo nhóm cho sinh viên năm thứ nhất trong giờ học Tiếng Anh tại các trường Đại học khối Kỹ thuật

Chúng tôi lựa chọn sinh viên năm thứ nhất vì hoạt động theo nhóm sẽ theo các em trong suốt quá trình học ngoại ngữ từ năm thứ nhất và yêu cầu phải đạt chuẩn B1 Khung Châu Âu khi tốt nghiệp ra trường. Các em sinh viên khối kỹ thuật là những đối tượng học khối A và A1 nên giao tiếp Tiếng Anh là kỹ năng tương đối kém. Trước khi vào đại học các em đã học chương trình Tiếng Anh ở trường phổ thông nhưng chú trọng vào ngữ pháp hơn là các kỹ năng giao tiếp. Do đó hoạt động mang tính chất giao tiếp như thảo luận nhóm rất xa lạ đối với các em. Hơn nữa, tập huấn cho các em kỹ năng thảo luận nhóm cũng giúp cho các em trong các môn học khác.

Một nhóm học tập có thể coi là một cộng đồng thu nhỏ. Để một cộng đồng tồn tại và hoạt động tốt cần có sự đóng góp của mỗi cá nhân vào công việc chung của nhóm. Khi đưa ra một chủ đề cho các em sinh viên thảo luận, giáo viên nên đưa ra yêu cầu cho mỗi thành viên trong nhóm chịu trách nhiệm một việc cụ thể:

+ *Trưởng nhóm*: là người có năng lực nhất trong nhóm, có nhiều sáng kiến gợi mở, đưa ra nhận xét cho các ý kiến của các thành viên để dẫn dắt các cuộc thảo luận đi đúng hướng, khuyến khích các thành viên đóng góp ý kiến.

+ *Thư ký nhóm*: ghi chép tóm tắt ý kiến thảo luận của các thành viên.

+ *Báo cáo viên*: là người sẽ thay mặt cả nhóm trình bày kết quả thảo luận của nhóm trước lớp dựa trên ý kiến đã được ghi lại của thư ký.

+ *Các thành viên khác*: tích cực đóng góp, chia sẻ những ý kiến xung quanh vấn đề thảo luận.

Sự phân vai cho các thành viên trong nhóm không nên cố định. Sau mỗi buổi học giáo viên nên trao đổi các thành viên trong nhóm. Nếu các thành viên trong nhóm không thay đổi thì các thành viên nên thực tập kỹ năng làm việc ở các vị trí khác nhau.

Một yếu tố nữa không thể thiếu đối với hiệu quả thảo luận nhóm là thái độ của các thành viên trong nhóm. David, B.G (1993:151) chỉ rõ những phẩm chất cần phải có là:

+ *Chia sẻ*: Phải luôn chia sẻ những kinh nghiệm cũng như hiểu biết của mình về vấn đề đang thảo luận với cả nhóm.

+ *Chủ động lắng nghe*: cố gắng hiểu ý kiến, quan điểm của các thành viên khác. Không chỉ trích nếu người khác không có quan điểm giống mình.

+ *Thân thiện, chịu khó học hỏi*: hòa nhã thân thiện với các thành viên khác trong nhóm, nhận thức được sự khác biệt và chấp nhận sự khác biệt đó, luôn ham học hỏi, học tập những ý kiến hay của bạn bè.

+ *Sáng tạo*: Luôn cố gắng tư duy liên tục và sáng tạo không ngừng, phát biểu ý kiến và đặt ra những câu hỏi hay đưa ra những giải pháp.

Tuy nhiên David, B.G (1993:152) cũng khẳng định là những phẩm chất trên không phải tự nhiên mà có hoặc hình thành trong ngày một ngày hai mà phải trải qua quá trình học tập và rèn luyện. Ngay trong những bài học đầu tiên của các em sinh viên các lớp Tiếng Anh, các giáo viên nên chia nhóm và cho các em thảo luận các chủ đề có ngay trong giáo trình để hình thành ngay thái độ và thói quen với hoạt động nhóm.

Nếu giảng viên chỉ giao nhiệm vụ hoạt động theo nhóm cho các sinh viên mà không giám sát và đánh giá thì rất dễ làm nảy sinh thái độ không đúng của các em sinh viên như tranh thủ nói chuyện riêng hoặc thiếu nghiêm túc với phương pháp học tập đòi hỏi tính tự giác cao. Trong quá trình các nhóm sinh viên thảo luận, giảng viên cần đi quanh lớp lắng nghe từng nhóm đưa ra ý kiến và gợi mở cho các em ý tưởng cũng như cung cấp thêm từ vựng, cấu trúc để các em sinh viên có thêm hứng thú và bổ sung thêm vốn kiến thức của từng cá nhân. Ngoài ra, đánh giá là một trong những nhiệm vụ giáo viên cần thực hiện sau khi đưa ra hoạt động nhóm cho sinh viên. Các tiêu chí mà các giảng viên có thể dựa vào để đánh giá bao gồm:

+ *Tổng hợp kết quả làm việc của cả nhóm*: giáo viên cần phân tích xem các nhóm có đưa ra được giải pháp cho câu hỏi đặt ra chưa, mức độ hiệu quả của cách giải quyết đến đâu, mức độ phù hợp với yêu cầu đặt ra như thế nào.

+ *Quá trình diễn ra hoạt động nhóm*: hoạt động có diễn ra theo trình tự hay không, các thành viên trong nhóm có tích cực đóng góp ý kiến không...

+ *Kỹ năng làm việc theo nhóm của từng thành viên*: sử dụng thời gian, giải quyết vấn đề, bảo vệ ý kiến và ủng hộ, phản bác ý kiến của các thành viên khác thế nào.

Bên cạnh việc đánh giá của giáo viên, sinh viên cũng có thể phản hồi về hoạt động của họ hay các sinh viên khác.

Chúng tôi đã đưa hoạt động nhóm vào áp dụng trong giờ học của các em sinh viên K56 - năm thứ nhất của Đại học Giao thông Vận tải và nhận

được phân hồi khá tích cực. Ngay từ những buổi học đầu tiên với những câu giao tiếp đơn giản, các em sinh viên được chia theo nhóm khá là hào hứng làm việc. Các em tự phân công nhau để chuẩn bị và lên bảng trình bày phần của mình rất hứng thú. Chúng tôi- những người dạy - đóng vai trò như những người quan sát, giúp đỡ và khuyến khích các em trong quá làm việc và giờ học rất sôi nổi.

3. Kết luận

Việc giúp sinh viên làm quen với kỹ năng và thái độ làm việc theo nhóm không chỉ giúp sinh viên có được công cụ cần thiết để đạt được mục tiêu học tập của họ mà còn rèn luyện cho sinh viên làm quen với những kỹ năng nghề nghiệp như kỹ năng quản lý lãnh đạo, chịu trách nhiệm về công việc của bản thân hay làm việc dưới áp lực về thời gian cũng

như những kỹ năng phát triển cá nhân như tư duy cá nhân và tôn trọng ý kiến của người khác. Làm việc theo nhóm cũng giúp các sinh viên hiểu nhau hơn, phát hiện và phát triển khả năng tiềm ẩn của từng thành viên. Các em sinh viên có thể học hỏi lẫn nhau, xóa bỏ sự e ngại rụt rè của các em sinh viên năm thứ nhất. Làm việc theo nhóm là một yếu tố rất quan trọng trong việc học Ngoại ngữ và giúp cho người học được học hỏi lẫn nhau.

Trên đây chúng tôi đã giới thiệu một số gợi ý để các giáo viên giảng dạy Tiếng Anh nói chung và các giảng viên giảng dạy Tiếng Anh cho các em sinh năm thứ nhất ở các trường khối Kỹ thuật nói riêng có thể áp dụng trong bài giảng để khuyến khích người học hình thành và phát triển khả năng giao tiếp Tiếng Anh ngay từ những ngày đầu tiên đặt chân vào giảng đường Đại học.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Nguyễn Bảo Ngọc, Hà Thị Đức, *Hoạt động dạy học ở trường Trung học cơ sở*, NXB Giáo dục, 2001.
- [2]. Trần Thị Minh Phương, *Học nhóm trên giảng đường - tại sao không?*, NXB Giáo dục, 2007.
- [3]. Vũ Quang Chiến, Nguyễn Thị Thu Hà, Nguyễn Thị Thu Trang, *Đóng góp ý kiến về việc giúp sinh viên năm thứ nhất làm quen với việc học theo nhóm*, Kỷ yếu hội nghị Khoa học trường ĐHN-ĐHQG Hà Nội. 2007.
- [4]. Davis B.G, *Collaborative Learning: Groupwork and Study Teams: Tools for Teaching*, San Fransisco, CA.: Jossey - Bass Inc., Publishers.1993.
- [5]. Jung C.I, *Utilizing Group Work Effectively in the English language Classroom*, 2004. TESL Reporter. 37.

GROUP WORK IN ENGLISH LESSONS FOR 1st YEAR STUDENTS IN TECHNICAL UNIVERSITIES

Abstract:

Group Work has been seen as an effective activity for English learners especially for 1st year students of Technical Universities. In fact, those students are not acquainted with collective activities. Besides, they do not have the right attitude or skills for those activities. The article is to present some suggestions for teachers to instruct students the right skills for working in groups in English lessons.

Keywords: *Group work, English lessons, students of technical universities.*